

زن، مروج ارزش‌های الهی

بانوی ایران زمین، میراث‌دار اصالت و ریشه‌های عمیق فرهنگی است. نقش او در تاریخ، همواره فراتر از مرزهای خانه و خانواده بوده است. زن، قلب تپنده یک جامعه است؛ با عاطفه‌اش، با بصیرتش و با نگاه تربیتگرش، بنیادهای فرهنگی و ایمانی یک امت را شکل می‌دهد. انقلاب اسلامی، نگاهی نو و شایسته به جایگاه رفیع زن ایرانی داشت؛ نگاهی که زن را نه صرفاً مصرف‌کننده فرهنگ، بلکه خالق، مبلغ و حافظ آن می‌داند. این نهضت، زنان را دعوت کرد تا با تمسک به آموزه‌های الهی، موتور محرک احیای فرهنگ دینی در جامعه باشند. بانوی مبلغ، یعنی بانویی که رسالت بزرگ خویش را در انتقال ارزش‌های ناب دین به نسل آینده درک کرده است. پیشوایان انقلاب، همواره به نقش زن در گفتمان انقلاب اسلامی تأکید کرده‌اند؛ زنی که نه تنها مسئول تربیت نسل مؤمن است، بلکه مروج ارزش‌های الهی و پاسدار فرهنگ دینی در خانه و جامعه به شمار می‌آید. در بیان رهبر معظم انقلاب آمده است که: «زن مسلمان انقلابی باید خود، مظهر ارزش‌های اسلامی» و «بایگاه نشر معنویت و اخلاق» در خانواده و جامعه باشد.

مسئول حفظ پاکی محیط خانواده و جامعه

قرآن کریم، زن و مرد را در مسئولیت هدایت و آگاهی بخشی هم‌سنگ می‌داند. این مسئولیت، ریشه در فطرت انسان برای جست‌وجوی حقیقت دارد. قرآن کریم می‌فرماید: «وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ...» (توبه/۷۱)؛ «مؤمنان اعم از زن و مرد، دوستان و یاران یکدیگرند؛ امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند... این آیه، صراحتاً وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را وظیفه‌ای مشترک و بنیادین برای حفظ سلامت فرهنگی جامعه معرفی می‌کند. هر بانوی مؤمن، در حوزه نفوذ خود، یک مربی است که با بصیرت خود، مسیر درست را نشان می‌دهد.

قرآن وظیفه تبلیغ و اصلاح فرهنگی را محدود به مردان نمی‌داند؛ زن مؤمن مسئول حفظ پاکی محیط خانواده و جامعه نیز هست.

همچنین، ارزش دانایی و آگاهی در قرآن، جایگاهی رفیع دارد: «قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ...» (زمر/۹)؛ «بگو آیا کسانی که می‌دانند با کسانی که نمی‌دانند برابرند؟». بانوی مبلغ، بانویی است که خود اهل علم و آگاهی است؛ زیرا تبیین فرهنگ دینی نیازمند فهم عمیق از آن آموزه‌هاست. زن مبلغ باید از آگاهی دینی برخوردار باشد؛ آموزش قرآن، معارف اهل بیت و بصیرت سیاسی شرط اثرگذاری در تبلیغ فرهنگی است.

تأثیر خاموش، عمیق‌ترین تبلیغ است

تبلیغ فرهنگ دینی تنها در سخنرانی و نوشتار نیست؛ بزرگ‌ترین و نافذترین ابزار تبلیغی زن مؤمن، «سیره» و «رفتار» اوست. عفاف، نه یک محدودیت، بلکه قله‌ای از قدرت درونی است که پیام دین را به شکلی ملموس به نمایش می‌گذارد. قرآن کریم در توصیف همسران پیامبر (ص) که الگویی برای همه زنان مؤمن هستند، بر این نکته تأکید دارد: «يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ النِّسَاءِ إِنِ اتَّبَعْتُنَّ فَلَا تَحْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا* وَقُرْنِ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى...» (احزاب/۳۲-۳۳)؛ «ای همسران پیامبر! شما مانند دیگر زنان نیستید؛ اگر تقوا پیشه کنید، پس در گفتار نرمی کنید تا آن کس که در دلش بیماری است به طمع افتد، و سخن سنجیده و شایسته بگوید. و در خانه‌های خود بمانید و همچون آرایش [و خودنمایی] دوران جاهلیت نخستین، خودنمایی نکنید...»

رفتار زن مؤمن، کلامی است که نیازی به ترجمه ندارد. وقار، حیا، متانت و اخلاق نیکو در خانه و اجتماع، سندی زنده بر حقانیت فرهنگی است که زن بدان معتقد است. این «تأثیر خاموش»، عمیق‌ترین تبلیغ است. مبلغ حقیقی دین باید پیام را با رفتار عقیفانه و وقارزانه تبلیغ کند؛ دعوت‌زبانی در کنار دعوت عملی معنا می‌یابد.

اخلاق نیکو در خانه و اجتماع سندی زنده بر حقانیت فرهنگی است که زن بدان معتقد است

زنان ایرانی بایگه‌سازان انقلاب اسلامی

حمیده خلیل‌زاده | زنان همواره نقش محوری و اثرگذاری در ترویج باورهای دینی و گسترش فرهنگ قرآنی در خانواده و جامعه داشته‌اند. آنان به عنوان نخستین مربیان نسل‌ها، با رفتار، گفتار و شیوه زندگی خود مفاهیم ایمان، اخلاق و معنویت را به فرزندان و اطرافیان خود منتقل می‌کنند. حضور آگاهانه زنان در خانواده، آموزش‌های دینی، فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی، زمینه‌ساز و موجب نهادینه شدن ارزش‌های قرآنی در زندگی روزمره است. تقویت این نقش می‌تواند به تحکیم بنیان خانواده، ارتقای اخلاق اجتماعی و شکل‌گیری جامعه‌ای متعهد به آموزه‌های الهی منجر شود. بر این اساس با حجت الاسلام والمسلمین محمد باقر مشکاتی، مسئول پژوهش و نشر اسناد آستان مقدس فاطمی، به گفت‌وگو نشستیم.